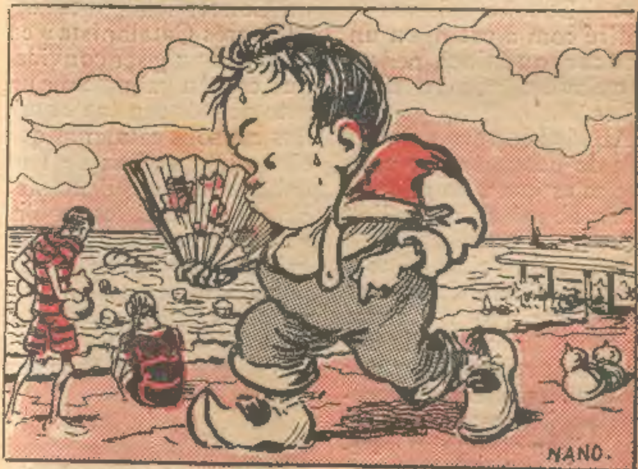

* * * * Fará una entremaliadura cada diumenge * * * *

ANY 1.er * BARCELONA, 10 JULIOL 1904 * NÚM. 28

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIO
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . . 3 Ptas.
Idem, un semestre . . 2 id.
Extranger, un any. . . . 5 id.

Seguint la costum del poble
noys, ja se sab de cada any,
el dia de Sant Cristofol
tinch de pendre'l primer bany.

Ja sabeu lo que vaig contarvos la setmana passada ab motiu de ser lo meu Sant, donchs a lo dit encara hi haig d'afegir una pila mes de cosas y es que una persona que m'aprecia me va regalar un llibre que si Deu ho vol, vos lo cediré com a premi en un Concurs que tinch pensat y qu'aviat vos lo faré saber.

Ab aixó ja veyeu si n'hi han de personas que com que m'estiman no m'oblidan y ab mi als meus llegidors.

Aixis, donchs, a tots quants m'han demostrat afecte, carinyo y amistat tinch de dirlos que'ls estich molt reconegut y per tant los agraheixo y aprecio las demostracións ab que m'han obsequiat, asseguranlos sabré correspondrer com se mereixen.

També tinch de parlarvos d'En Lluis Barrillon l'aixerit y trassut fondista del carrer Major de Gracia, que días enrera va fer una reproducció de la meva figura que fou l'admiració de tots los que varen veurerla.

Haig de fer avinent de com varen festejar la meva diada los amichs del «Chor Infantil» de la Associació Catalanista del Poble Sech, puig donaren un Concert en lo local del «Progrés Catalanista» en el que hi vaig ser convidat que cregéu vaig passar un rato delitós sentint aquellas cansóns catalanas que ells saben refilar de tant bella manera qu'encisan. En resúm, una festa qu'm va deixar un regust d'alegría tant gros que cregeu ja voldría ser a l'any vinent pera tornarhi vostre amich

En Patufet

Estética Infantil

DE LO AGRADABLE

L'agradable no es pas l'art
pero ne forma una part.
L'art es pel pler dels esprits
participantne'ls sentits.
No son fetas las arts bellas
per sols plaure a ulls y orellas
Fuig de lo baix y comú
de lo ingrat é inoportú.

BONA EXECUCIÓ

Una bona firma aumenta
lo bell que al esprit contenta.
Una mala execució
gasta una bona invenció
En lo ben fer la destresa
contribueix a dar bellesa.
D'una obra d'art l'hermosura
no está tot en la factura.

PAU MILÁ Y FONTANALS

La meva visita

Lo casal ahont se guarda l'Arxiu de la Corona Catalana-Aragonesa's trova enclós en lo lloch mes típich de la Ciutat de Barcelona per tot lo que marca y determina la personalitat d'una població y si no hihaguessin altres motius, aquest ja fora prou pera procurar la seva conservació.

Actualment com en altres ocasións, ha sigut objecte de discusió sobre quin deu esser son propietari, puig sembla tenen rahó un y altre dels dos que's disputan lo dret de propietat de aquesta casa anomenada «Palau del Llochtinent del Senyor Rey», mes en veritat qui be sápiga veurer l'historia veritable dels fets, trobará qu'aquest edifici, joya prehuada qu'hem de procurar tots los catalans se conservi tal com es; construit l'any 1555 a expensas de la Diputació del General de Catalunya, no ha pertenescut a cap altre propietari que a la susdita Diputació representant de l'abolida nació catalana, expropiant lo terreno convenient pera lo cas y bastint l'edifici ab los diners del Comú de Catalunya y per'aixó no essent aquesta casa propietat particular del Rey ni de cap altra persona si no de la Diputació General de Catalunya y per tant de tots los catalans, tots tenim obligació de defensar lo nostre dret pera que jamay puga

ser de ningú mes que de Catalunya.

Es veritat que Felip V de Castella cedí lo Palau Reyal que poseía per haverlo heretat de sos antepassats, a las monjas de Santa Clara, en sustitució del Convent que'ls havía pres pera poder construir la *Ciutadela*, pero no podía cedirloshi de cap manera lo que no era seu encar que l'aparienca sembli desmentirho.

Pera això jo fervent aymador de tot lo qu'es justicia y enemich de tota falsetat, crech qu'aquest edifici es de única propietat de Catalunya o de qui la representi y may de cap persona o corporació particular per mes representació que tinga y en ell guardarse com se fa ja de temps tots los cabals d'aquells escrits que constituheixen lo tresor mes capdal de l'historia de nostra patria y que per tot lo mon es conegut ab lo nom d'Arxiu de la Corona de Catalunya y Aragó.

En Patufet

Una inscripció

Tres excursionistas varen trovarse junts en un lloch ahont hi brotava un hermós doll d'aygua fresca. En lo costat mateix hi havía una pedra ab aquesta inscripció:

«*Procura semblarte a aquesta aygua*».

Los tres excursionistas, després de haverse regalat a tot plaher d'aquella aygua tan fresca y bona, se posaren a discorrer sobre'l significat que aquella inscripció podía tenir.

—Jo opino, digué'l primer y'l mes vell, que això es un consell; l'aygua corra constantment saltant tots los obstacles fins arribar a son desti, lo que ve a dirnos: *Siguém actius, no'ns detinguem may y obtindrém nostres desitjos.*

Lo segón, ab un moviment de dubte, digué:

—Jo hi veig una llissó mes profonda, aquesta font está aquí pera que, sens retribució de cap mena, se'n pugan servir tots

aquells que'n tingan necessitat, això es: *Practica'l be pel be mateix y no busquis may una recompensa exterior.*

Los tres excursionistas callaren un bon rato y veyent que'l tercer no manifestava la seva opinió ni dava mostras de conformitat ab lo que havían dit los dos companys, aquets li pregaren que exposés son pensament sobre'l significat d'aquella inscripció que tan los preocupava.

Y digué per fi'l tercer, que era un jove de cabells rossos, d'aire tímit, que per primera vegada aquell día se separá del costat de la seva bona mare pera fer aquella excursió.

—A mi'm sembla que no es res de lo que diheu, companys, jo hi veig en aquesta inscripció un significat molt diferent, m'explicaré ja que voleu saber la meva opinió.

—¿De qué serviría la eterna corrent d'aquesta aygua atravessant obstacles y sempre disposta pera satisfer nostra sed, si estigués térbola ó corrumpuda? Aquesta inscripció no vol dir pas que corrém con ella y siguém deligents, ni que ella siga únicament un consol pera delectar nostra sed, no, aquesta aygua tan clara y transparent ens diu que com ella hi procurém tenirhi la conciencia, que tenint l'ánima pura com aquesta font totas las obras bonas s'hi reflectarán com aixís las flors mes bellas de la terra y'ls raigs mes purs del sol se reflectan en lo fons d'aquesta aygua cristallizada que'ns enmiralla ab sa transparencia.

MIRANIUS

Epigrama

Los austriachs y'ls francesos
van doná un combat tant fort
que'n lo camp deixá la mort
vint mil combatents extesos;
més lo bo, segóns l'historia,
tingué lloch al endemá
que'ls dos van telegrafiá;
«Gran combat y gran victoria.»

F. UBACH Y VINYETA

Bona ganga m'ha deixat
en lo testament, ¡pobre avi!
ja tindré per endevant
las eynas per quan me casi.

Carta desclosa

Excursió a las costas de Garraf y Sitjes

Amich PATUFET: Avuy si que no se pas que dimontri empescarme. Com que ja comensa a fer calor, tinch una nyonya gran y'l cervell entervolit, mes aproposit pera endormiscarsem que pera altra cosa.

Pro com que encara tinch fresch lo recort de una excursió que vaig fer a las costas de Garraf y a Sitjes ab un amich mes xich que jo encara, al refrescar la memoria pera contártela potser també se'm *refresqui* la persona.

De Castelldefels a Sitjes hi ha unas tres horas y mitja. Fugint de las febras de aquest primer poble, vam arribar aviat en plenas costas.

Haguessis vist alló! Cingleras *esgarrifosas* (tractantse de *Garraf* no es estrany) que van a morir al mar que llepa en grans extensións sols la roca núa, y deixant a trossos petitas platjas o calar.

No vam poder veurer las célebres *bodegas* que al caseriu de Garraf hi te l'entussiasta catalanista senyor Güell, pro vam admirarhi una iglesia de una arquitectura molt rara y

bonica, endemés del port que fa poch hi han construit y de una draga.

Te dich que tot alló es molt bonich. Y aquell seguit de foradadas obertas a la roca viva. Ne vam passar una que s'hi está prop de quinze minuts, y 'l tren nos hi va atrapar ab un terratremol que feya fredrat.

Me descuydava dirte que avans de arribar a las costas vam esmorzar, posant en práctica aquell refrá de la nostra terra: «lo ventre porta las camas». Després vam trencar las ampollas en que hi duyam lo ví, ab palets llensats per un tirador de goma. Semblavam uns japonesos que ataquessin á Port-Arthur. Per fi vam tenir la satisfacció de veurer caurer nostres dos *enemichs* ab un gemech de vidre esquerdat que trencava el cor.

Y en un precipici d'una alsada de dugas casas de quatre pisos y que rematava directament al mar, un altre bombeig contra l'aygua ab llambordas de pedra de dugas arrobas, recreyantnos mirant com queyan, y ab lo terrabastall que armavan entre'ls pacífichs peixos.

Te deya mes amunt que al contarte aquesta caminada confiava refrescarme, pró quan penso al esser allá a las deu ab lo sol que'ns queya demunt de las espatllas, y reflectant en aquellas rocas peladas y calissas..... al pensar ab lo cansament que se'm va apoderar després d'escalar una rampa en la que hi podíam pendre mal, y que't tinch de contar aixó, ja'm torna a venir suor, mandra y ganas de deixar la ploma. Pro encara que siga xich, no m' agradan embusterías y dich las cosas tal com son.

Donchs sí, aquell blancall de carretera, sempre igual y al devant dels ulls sempre, 'ns fería massa pera no desitjar trobarnos aviat a Sitjes. Per fi vam descubrirla en una recolzada de la carretera banyantse'ls peus en l'aygua.

Empró aixó no volía dir

Annex d'EN PATUFET Núm. 5

LO VIDRE MISTERIÓS

Lo pare del nen Climent
té un preciós vidre d'aument.

Un cop llest diu al bailet
— No ho toquis que 's un secret.

Mes ell creu que no es pecat
lo tenir curiositat.

Y ab lo llibre a sota'l bràs
vol veure ell lo que fa'l cás.

Com es tan poch obedient
de tot s'entera al moment.

Y ab goig y sorprèsa grans,
veu lletras com elefants.

Y l'atmura'l vidre aquell
fentli un dit com un martell.

Una mosca vol cassá
per veure'l tamany que fá.

De la má se li ha escapat,
pro una puça li ha quedat.

Al sol ensenya, ab lo vidre,
las lletras grossas del llibre

Mes lo sol es tant ardent
que hi cala foch al moment

—Ja m'explico'l que ha sigut
aixó's que'l sol ha crescut

Com que no res trova escarment
prompte l'ull cremar se sent

—Ja t'he dit que'l vidre aquet
pels nens com tu es un secret

—Ara veig que's lo millor
jugá ab caballs de cartró

REFLEXIÓ

Això diu ben clarament
que tot ve segóns los anys;
No anticipi'ls desenganys
qui vullgui viure content.

que hi fossim. Si, Deu t'en dará! camina que caminarás, ves seguint las tortas que fa la carretera perasalvar loscingles, vam trigar tres quarts en arribarhi, fins que al fi vam exclamar: ¡Eureka! que encara no sé ben be'l que vol dir, pro ho he sentit als grans en ocasións semblants.

Veus PATUFET! ja t'ho deya jo. Ja súo de valent, per lo tant me'n vaig a trencar lo son una mica, endemés que aquesta carta ja s'allarga massa. En un'altre't contaré la impresió que'ns causá la simpática vila.

Te saluda ton amich

LLUISET LLANSA

Barcelona, 3 Juliol 1904

Epigrama

—Qué pochs modos té l'Aulestia!
—Perqué ho dius aixó, Garriga?
—Perque al entrá a la botiga
no'm diu may ase ni bestia.
—Donchs, li diré que t'ho diga

C. GALCERÁN

No es cosa fácil, en aquets días de xafogor, ficarse en un teatre y passar divertidament la estona, sense obras que s'ho valguin ni artistas que en conjunt s'ho mereixin.

Sense ser astrolech vaig profetisar que'n Manel Utor no's contentaría ab tres representacións pera despedirse dels seus amichs del Tívoli y efectivament, jo crech que si no'l treuhen prou s'hi queda per sempre en aquell teatre ó en qualsevol altre puig que ell te'l proposit de anunciarse ben sovint en totas las companyías, despedintse del paternal públich que l'admira.

Lo menos que pot dirse es que s'ha despedit per duas generacións futuras com qu'ell encara no trova a algú pel carrer ja comensa despedintse, si parla ab un musclayre's des-

pedeix del teatre y si parla ab un artista's despedeix de *fer musclos* y's trova ara qu'está despedit de tothom, pro per aixó continua ell fent de musclayre y de artista a la seva manera.

Res, cada hu per allá ahont la enfila.

Si jo tingués un xich d' influencia ab En Díaz de Mendoza y sa muller Na Maria Guerrero, prou que 'ls aconsellaría que d'obras originals d'autors del país, contemporanis, no'n representessin a no ser que volguessin fer una estadística *fiel* de fracassos espontáneos. Conténtinse ab arreglos, traduccións y obras clássicas del teatre antich y es mes fácil que lsconcurrens s'aburreixin menos. La companyía *de la que forma parte la señora Pino*, ho entent millor desempolvant obras antigas, si, pro d'aquellas que ab un xich de bon conjunt agradarán sempre.

Y ara prou de teatre castellá que fa molta calor y la ploma no vol correr.

Quan sápiga alguna cosa certa de'n Borrás, ja us en faré cinch céntims, puig que sembla tot plegat un geroglífich comprimit o un argument de sarsuela de género petit per horas.

CRISTÓFUL

Explicació de l'origen y lo valor de las xifras romanas

La lletra M senyala *mil* perque es la primera ó la inicial de la paraula llatina *mille*.

Aquesta lletra primerament s'escrivía aixís CIↃ, y la seva mitat posada de aquesta manera IↃ ó de aquesta D servía pera senyalar lo mitj miler o sía cinch cents.

La C, que representa lo número *cent*, per esser la inicial del mot *centum*, en son origen se feya ab aquesta figura E, la que partida pel mitj se conver-

No hi ha res tan servicial,
en lo mon, com un paraygua,
d'igual modo resisteix
los xafechs de sol que'ls d'aygua.

la reunió de dos VV posadas de punta fan la X se feu que aquesta lletra expressés lo número 10, que es lo dels dits de las duas mans.

Després s'introduhí la reforma, pera fer mes breu l'escriptura, que'n lloch d'escriurer IIII se posés IV, volguent dir que la petita posada devant de la grossa li disminueix son valor, es dir, una ma menos un dit. Igualment se feu ab lo número 9 posant IX. Després ab lo quaranta XL en lloch de XXXX y noranta XC, etzétera.

tía en L, mitat de *cent* ó sía *cinquanta*.

Referent a las xifras de la primera decena foren tretas dels dits de la ma, comensant pel dit xich ó auricular que valía per I, ab l'altre que segueix anomenat del cor per II, ajuntant lo del mitj III, ab lo index IIII y ab lo dit pols V, perque los dos posats oberts forma una V, y com

⁂

Colom un mon descubrí
y d'ell torná engrillonat.
Si la enveja'l feu sufrí,
l'honrá la posteritat.

De Colom no queda el nom,
de Bonapart lo mateix,
alaba al primer tothom,
com al segón malaheix:

Perque la historia proclama,
y aixó queda ben probat,
qu'un trevallá per sa fama,
l'altre per la humanitat.

J. C. y V.

Colaboració Infantil

Vers dedicat a "En Patufet"

M'agrada moltíssim
lo teu diariet
puig es un periodich
qu'es molt boniquet.
Fá entremaliaduras
totas las setmanas
també porta jochs
per las noyas nanas.
Publica historietas
pels nens que son bons
porta endavinallas
ab las solucións.
Y'l nen qu'ho endevina
y es encertadó
En Patufet li dona
de franch la suscripció.

Josepet Opisso

* *

Ofrena a la Verge

Accepteu ¡ho! Verge pura
aquest xich pomell de flors
accepteulo sens reparo
que sa flayra tant joyosa
es nescuda de mon cor.

Antoni P. Rigau

* *

Gelosía

Un bell infantó
al peu d'un'entrada
estava plorant.
—¿Perqué'l nen plorava?
Aixó li vaig dir
y va contestarme.
—Ay! ploro senyor,
perque no tinch mare
y al veure somrihent
a l'altre maynada
rebent las caricias
de sas bonas mares,
recordo la meva
quan m'acariciava,
anyoro'ls petons
que tant ara'm mancan;
del fons del meu cor
y ab pena que'm balda
¡jo, ploro, senyor;
perque no tinch mare!

Enrich Godo y Plá

* *

Dech advertir que pera figurar com a encertador de las endevinallas que publico, es precís enviar la solució de totas tres y no de una sola com han fet alguns.

—

Faig saber a tots aquells que vullgan suscriures a En Patufet que ho fassin prompte, puig quedan molt pocas col-leccións complertas y me sabría greu que's quedés algú en terra. Hi ha números que s'estant agotant ab rapidesa.

Endevinallas

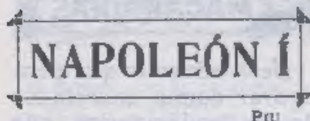
Conversa

—Ja ho sabs que'n Miquel posa botiga?
—Si, pro com es tan ganso, fiará a molts y no guanyará res.
—Sa germana es la encarregada de vendre.
—¿Quina?
—La que tu mateix has dit.

RAMÓN R. RUSCAS

* *

Geroglifich comprimit

PIU

* *

Logogrifo numérich

1 2 3 4 5	Nom d'un actor mort
1 2 3 5	Ciutat europea
1 2 3	Beguda
3 5	Part del cos
4	Vocal

PERET STORT

Han enviat solucións exactas corresponents al número 25:
En Joan Llacuna, Barcelona.—En Lluis M.ª Ballarín, Barcelona. — En Antoni Coll, Granollers.—En Cintet Llanas, Gracia.—En Tomás Bonay, Barcelona. — En Oriol Fabre, Manresa.—Na Paulina Domenech, Girona.—En Carlets Sanromá, Flassá.—En Sebastianet Ors, Lleyda.—En Ernest Camps, Tarrassa.

* *

Correu

Medallas: En J. Andora y C.:—En Angelet Boixader.—En Lluis M.ª Ballarín.—En A. P. Rigau.—En A. Rossell. — En Miquel Ortiz. — Na Margarida Alier.

Carbassas: Na Camila Antonia.—En J. Riera.—En Ignasi Arolas.—En Ciriach Bonell.

—

En P. Gibanel, los dibuixos han de ser fets ab tinta negra.—En Geroni Torner, lo mateix li dich.—En Alexandre Bulart, es massa llarch, fassi altres assumptos que voste'n sab.—En Joaquim Baucells, lo que envia no es epigrama, es un xisto massa gastat.

Quedan mes cartas pera contestar.

Tip. «ARTE MODERNO» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 83, baixos

Visitas d'«En Patufet»

Al Arxiu de la Corona d'Aragó

